

zaaknummer 2013 T 951(3)

Datum beslissing: 5 september 2014

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. H.J.P.M. van Berckel-van der Rijken, advocaat
te Breda,

tegen:

[naam],
geboren op [datum], onbekend of hij nog in leven is,
tot [datum] lid geweest van de Congregatie der Broeders van Liefde,
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 8 januari 2014. Op 6 maart 2014 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van [naam], Provinciale Overste van de Congregatie Broeders van Liefde.

Op 15 mei 2014 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen en heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. Van Berckel-Van der Rijken. Namens de Congregatie is verschenen [provinciaal overste]voornoemd en [naa,], lid van het bestuur van de Congregatie.

Op 25 juni 2014 is bij de griffie nog een brief binnengekomen van de juridisch adviseur van klager.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1 Vanaf de 5^e klas (schooljaar 1953/1954) werd klager door zijn ouders op het internaat [naam] te [plaats] geplaatst. Tijdens zijn verblijf op [internaat] (de 5^e en 6^e klas) moest klager, als straf, een aantal keren in de weekenden blijven. De jongens die in het weekend moesten achterblijven werden begeleid door een aantal broeders, onder wie aangeklaagde, en verbleven naar de herinnering van klager in een andere slaapzaal.

Het is vier keer gebeurd dat klager op de kamer van aangeklaagde moest komen. Klager moest dan naast hem komen zitten, waarna aangeklaagde hem begon te strelen. Aangeklaagde probeerde het naar de zin van klager te maken. Op enig moment vroeg aangeklaagde dan aan klager of hij hem wilde aftrekken of, erger nog, pijpen. Aangeklaagde bevredigde zichzelf en

zat ook aan het geslachtsdeel van klager. Van de vier maal dat dit is gebeurd is klager twee maal huilend weggelopen.

Klager heeft tegen zijn moeder nooit iets over het misbruik verteld. Hij had de indruk dat hij er niet mee kon thuiskomen. Tegen zijn vader heeft hij wel eens geprobeerd iets duidelijk te maken, maar zijn vader wuifde het weg, onder het mom van 'dat gebeurt bij ons niet'.

2.2 De gebeurtenissen op [internaat] zijn mede bepalend geweest voor klagers verdere leven. Hij kon totaal niet omgaan met seksuele gevoelens en is zijn hele leven seksueel geremd geweest.

Hij ontmoette zijn ex-vrouw op zijn 16^e en kreeg zijn eerste kind op zijn 17^e. Zijn leven stond daardoor totaal op zijn kop en hij werd vervolgens door zijn familie genegeerd. Op zijn 18^e jaar is klager getrouwd. Later kreeg hij nog een zoon en een dochter.

Klager heeft alleen vroeger een aantal keren hulp gezocht bij de toenmalige RIAGG, verder is hij nooit in therapie geweest.

Klager heeft jaren geleden met zijn ex-vrouw over het misbruik gesproken. Klager vermoedt echter dat zij daar geen verklaring over zal willen afleggen.

De kinderen van klager weten niet van het misbruik. De huidige vrouw van klager, met wie hij in 2004 is getrouwd, weet wel van het misbruik af, maar wil er niet over praten. Zij heeft klager ook geadviseerd het onderwerp te laten rusten, maar dat wilde klager niet. Klager heeft zich uiteindelijk gemeld bij de Commissie Deetman en vervolgens bij het Meldpunt.

Klager weet dat zijn tweede broer ook iets op [internaat] is overkomen in de sfeer van seksueel misbruik. Zijn broer wil er echter niet over spreken.

Klager heeft de indruk dat de problematiek die het seksueel misbruik met zich mee had gebracht in de loop van de tijd iets is weggeëbd. Klager voelt nog wel de beschadiging, maar het wordt wel iets minder.

2.3 Klager voelt zich bedrogen door de mensen op [internaat] en door de kerk. Hij vindt dat er meer toezicht nodig is op internaten. Er is veel sprake geweest van machtsmisbruik en dat maakt klager boos. Klager wil zijn stem laten horen.

Uiteindelijk wil klager ook aanspraak maken op een financiële compensatie, maar dat is zeker niet zijn eerste doel.

3. De reactie (zakelijk weergegeven)

Aangeklaagde verliet de Congregatie op [datum]. Na zijn vertrek is er geen contact meer met hem geweest. Het is de Congregatie niet bekend of hij nog in leven is.

De Provinciale Overste heeft in zijn reactie gesteld dat naar vermogen onderzoek is verricht in de archieven van de Nederlandse Provincie.

De gegevens van de leerling zijn bewaard gebleven in het archief. Klager staat geregistreerd als leerling van [internaat] te [plaats] van [dag maand] 1953 tot [dag maand] 1955. Hij volgde klas 5A en 6A.

Aangeklaagde werkte als surveillant op [internaat] van [dag maand] 1955 tot [dag maand] 1957, de datum waarop hij werd overgeplaatst naar [plaats]. In het schooljaar 1954/1955 werkte hij als surveillant in de 4^e klas. Of aangeklaagde in de periode [dag maand] 1955 (zijn komst op [internaat]) tot het einde van dat schooljaar (waarna klager [internaat] verliet) in de weekenden vervangende dienst heeft gedaan, kan de Congregatie bevestigen noch ontkennen. De Congregatie is er echter wel van overtuigd dat de kinderen in de weekenden in hun eigen

bed en op hun eigen slaapzaal slapen. In het geval van klager was dat de slaapzaal van de 6^e klas.

In het archief heeft de Congregatie documenten teruggevonden over aangeklaagde. Zo werd in de bestuursnotulen van de vergadering van [datum] van het Provinciaal Bestuur melding gemaakt dat aangeklaagde weg moest uit [internaat]. In zijn brief van [datum] aan zijn Provinciale Overste schreef hij: “U zult wel vernomen hebben dat ik ben overgeplaatst naar Tilburg. De reden waarom zult u waarschijnlijk ook wel weten, nl. omdat ik zeer dom ben geweest in de omgang met jongens. Ik heb er een enorme spijt van.”

In de brief van 12 november 1957 werd aangeklaagde meegedeeld dat hem een formele canonieke waarschuwing werd gegeven voor ‘het gebeurde’ op [internaat].

De Congregatie concludeert dat het toenmalige Provinciaal Bestuur bekend was met misdrijvingen van aangeklaagde jegens kinderen op [internaat] en dat het toenmalige bestuur heeft ingegrepen door aangeklaagde over te plaatsen. Wat zich precies heeft voorgedaan op [internaat] en waar aangeklaagde bij betrokken was, is niet meer uit de archieven te achterhalen. In hoeverre ook klager slachtoffer is geworden kan de Congregatie bevestigen noch ontkennen.

Twee eerdere klachten tegen aangeklaagde werden ingetrokken vanwege een herstellbemiddelingstraject. Bij dit traject werd niet aan waarheidsvinding gedaan. Het is derhalve ten aanzien van de eerdere klachten tegen aangeklaagde nog niet tot een uitspraak van de Klachtencommissie gekomen.

4. De beoordeling

4.1 Aanvankelijk twijfelde klager over de naam van de aangeklaagde broeder. In eerste instantie dacht klager dat het ging om broeder [naam], maar mogelijk kon het ook gaan om [aangeklaagde].

Ter zitting is duidelijk geworden, en is door de Klachtencommissie vastgesteld, dat de klacht tegen de thans aangeklaagde [aangeklaagde].

is gericht, en niet tegen de eerder door klager genoemde broeder [naam].

4.2 Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.3 Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.4 De Klachtencommissie heeft vastgesteld dat de klacht van klager slechts betrekking kan hebben op een periode van maximaal zes maanden, nu uit de archieven blijkt dat aangeklaagde pas vanaf [dag maand] 1955 werkzaam was op [internaat] en klager als leerling stond ingeschreven tot [dag maand] 1955.

De verklaring van klager is op de Klachtencommissie oprecht overgekomen. Op grond van de overgelegde stukken, alsmede gelet op hetgeen ter zitting naar voren is gekomen, komt de Klachtencommissie tot het oordeel dat in de thans voorliggende zaak echter onvoldoende feiten of omstandigheden aan het licht zijn gekomen die de verklaring van klager ondersteunen.

Bij de stukken bevindt zich weliswaar een formulier ‘Toestemming gebruik melding / klacht als steunbewijs’ van de heer [naam], betreffende misbruik door aangeklaagde op [internaat], maar nu op grond van de archiefstukken vast staat dat aangeklaagde in het jaar 1957 is overgeplaatst (zie hierboven onder 3.) en het door de heer [naam] gestelde misbruik in de periode tussen 1957 en 1959 zou hebben plaatsgevonden, acht de Klachtencommissie voornoemd formulier niet dienstig als steunbewijs voor de onderhavige zaak.

Daarnaast beschikt de Klachtencommissie, blijkens de archieven, wel over aanwijzingen van misdragingen van aangeklaagde jegens kinderen op [internaat], maar de Klachtencommissie heeft echter moeten constateren dat op grond van de overgelegde stukken iedere link naar juist deze klager ontbreekt. Het feit dat aangeklaagde zelf misbruik heeft erkend zegt naar het oordeel van de Klachtencommissie niet dat ook klager door hem is misbruikt.

Ook het feit dat er meerdere klachten tegen aangeklaagde zijn ingediend (die via het herstelbemiddelingstraject zijn afgerond), alsmede het feit dat de naam van aangeklaagde voorkomt in het boek van Joop Dohmen, waarbij sprake is van een 5-tal slachtoffers maar de naam van klager niet wordt genoemd, is naar het oordeel van de Klachtencommissie onvoldoende dienstig als steunbewijs voor de onderhavige klacht.

Tijdens de behandeling ter zitting is naar voren gekomen dat klager jaren geleden met zijn ex-vrouw over het seksueel misbruik heeft gesproken, maar uit een brief van de juridisch adviseur van klager (ingekomen bij de griffie op 25 juni 2014) blijkt echter dat zijn ex-vrouw daarover niet wenst te verklaren. Ook aan de enkele mededeling van klager, dat hij er eerder met zijn ex-vrouw over heeft gesproken, kan naar het oordeel van de Klachtencommissie onvoldoende steunbewijs worden ontleend.

4.5 De Klachtencommissie moet op grond van het voorgaande vaststellen dat voor de feiten die klager heeft gesteld onvoldoende bewijs is gevonden. Hoewel zij zich realiseert dat dit voor klager zeer teleurstellend is, moet de Klachtencommissie de Provinciale Overste van de Congregatie Broeders van Liefde adviseren de klacht ongegrond te verklaren; waarmee overigens bepaald niet gezegd wil zijn dat de door klager gestelde feiten niet waar zijn.

4.6 Indien echter in de toekomst alsnog gegevens bekend worden die de klacht ten aanzien van deze aangeklaagde ondersteunen, dan bestaat voor klager de mogelijkheid om ten aanzien van deze aangeklaagde herziening van de uitspraak te verzoeken.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Provinciale Overste van de Congregatie der Broeders van Liefde de klacht niet gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 5 september 2014 door:

mr. M.D.J. van Reenen-Stroebel, voorzitter; zr. J.G.M. Verwijs, O. Praem, en drs. L. Erftemeyer, leden, bijgestaan door mr. S.R.M.I. Roos-Bollen, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Mr. Van Reenen-Stroebel,
voorzitter

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.